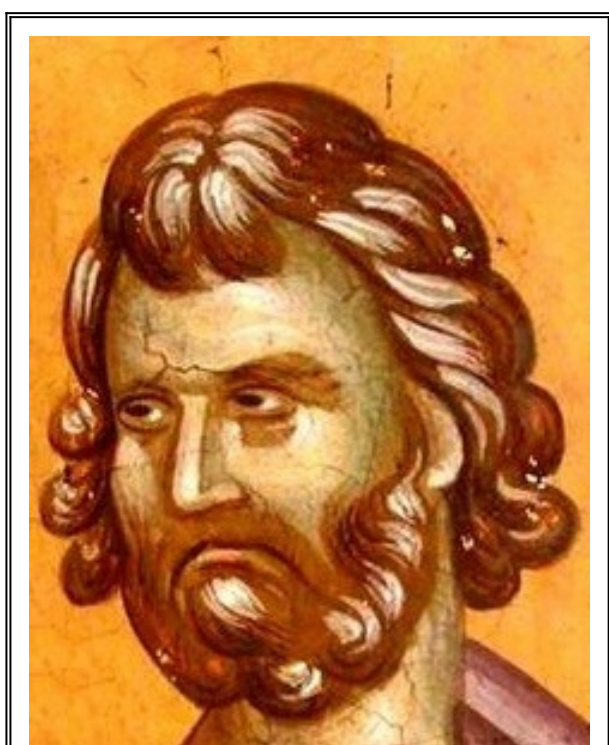

Вяра

16.07 по еретическия, †03 юли по църковния календар - Св. мъченик Иакинт. Св. Анатолий, патриарх Константинополски. Св. преподобни Александър. Свв. мъченици Мокий и Марк

Страдание на светия мъченик Иакинт († 108 г.)

*Свети мъченик Иакинт Римски.
Фрагмент от стара сръбска
стенопис. Косово. Сърбия*

При царуването на император Траян в Рим било повдигнато жестоко гонение срещу християните. Тогава бил издаден указ, според който всички, намиращи се под властта на римския император, се задължавали да принасят жертви на боговете, а нежелаещите да правят това били предавани на мъчения.

В това време в царските палати живеел един прекрасен юноша на име Иакинт, родом от Кесария Кападокийска, който

бил на двадесет години. Заемайки длъжността царски постелник, Иакинт винаги бил близо до императора. Бидейки истински християнин по вяра и целомъдрен живот, Иакинт тайно служел на Христа Бога, украсявайки се с чистота, въздържание, кротост и всякакви добри дела.

Веднъж се случил някакъв празник в чест на нечестивите идоли; по този случай император Траян всенародно принасял жертви на идолите. Прекрасният юноша Иакинт не тръгнал с императора към идолските капища, но останал в двореца, отделил се в една неголяма стая и усърдно се молел на истинния Бог. Това забелязал връстникът на Иакинт, изпълняващ същата длъжност, един юноша на име Урвикий. Като подслушал молитвата на Иакинт, Урвикий донесъл на императора, че Иакинт, нарушавайки императорския указ, се моли на някой си Иисус Христос и Го нарича Бог.

В това време император Траян се хранел на омерзителното празненство в присъствието на целия народ. Той заповядал да доведат Иакинт при него, дал му идоложертвено месо и му заповядал да яде от него.

Доблестният Христов воин Иакинт се оградил с кръстното знамение и казал на императора:

- На мене, като християнин, не подобава да ям нещо осквернено; и аз много желая и ти, като оставиш поклонението на идолите, бесовското празненство и своите скверни жертви, да познаеш истинния Бог и на Него единствен да служиш.

Всички, които се хранели с императора, а също и стоящите пред него, се удивили на дързостта на юношата Иакинт и пламнали от гняв към него, а императорът му казал:

- Иакинте, твоята младост те прави горд, и ти, недостойният,

се осмеляваш да учиш мене да не служа на боговете на бащите, но да се покланям на някой си Христос, Когото нито ние знаем, нито бащите ни са знаели!

- Ти не Го познаваш, защото си недостоеен да познаеш Него, истинния Бог, сътворил небето, земята, морето и всичко, което е в тях, дарил на хората небесните светила и създал по Свой образ човека. Ти правилно казваш за себе си, че не знаеш Този, Когото и твоите бащи, бидейки чеда на гнева, не са знаели. А аз съм роден и възпитан от благочестиви и христорлюбиви родители и съм научен да се покланям и служа на моя Бог.

Императорът се разгневил от такъв отговор на светеца и заповядал на слугите си да ги бият по устата.

Слугите веднага се нахвърлили върху Христовия мъченик и започнали да го бият не само по устата, но и по страните; а когато паднал на земята, жестоко го тъпчели с крака, казвайки:

- Как смееш така дръзко да отговаряш на императора?

След това императорът заповядал да спрат да бият мъченика; светецът, нямайки сили да стане след жестокия побой и тъпкане с крака, лежал на земята. Тогава Траян заповядал насила да слагат в устата на светеца жертвена храна. Но светият мъченик силно стиснал устните и зъбите си и не приемал идоложертвената сквернота. Тогава императорът заповядал да оковат светеца в железни окови, да сложат на нозете му пранги и да го затворят в тъмница.

На другия ден императорът, продължавайки да празнува заедно с народа същия скверен празник, заповядал да поставят на видно място всички оръдия за мъчения и да доведат светия юноша за разпит. Когато той бил доведен,

Траян го попитал:

- Момко! Подчиняваш ли се на нашата заповед, или още продължаваш да упорстваш? Предчувствам, че твойт горделив ум ще те доведе до най-жестоки мъки; по-добре ме послушай, принеси жертва на боговете, ако не искаш да загинеш в жестоки мъчения!

Но Христовият раб, пребивавайки твърд като диамант по тяло и душа и уповавайки се на Божията помощ, казал на Траян:

- Аз съм християнин, почитам Христа, покланям Му се и Му принасям жива жертва - самия себе си. На твоите бесове няма да принасям жертви, от заплахите не се боя, защото пренебрегвам мъченията, и ти няма да заставиш Христовия раб да приеме вашето нечестие; няма да ме съблазниш заради този кратковременен живот да оставя вечния живот! Прави с мене каквото искаш!

Тогава императорът, преизпълнен с гняв, заповядал преди всичко дълго и безпощадно да бият прострения на земята юноша, а след като го закачил на мястото за мъчения, заповядал да стържат плътта му с железни куки. Страдалецът, доблестно претърпявайки мъченията, викал към императора:

- Аз съм християнин, аз съм раб на Христа и няма да се отрека от Него. А ти, подлагайки ме на мъчения за Христа, ми оказваш благодеяние. Измисли още по-жестоки мъчения, защото аз искам още повече да пострадам за Христа, моя Господ, дотогава, докато с помощта на моя Владика Христос, Който помага на всички, призоваващи Неговото пресвето име, не победи твоята жестокост с търпението си!

Междувременно настъпил седмият час. Събралият се наоколо народ се изумявал от търпението на мъченика. Тогава

императорът заповядал да снемат светеца от позорния стълб, да го оковат и отново да го отведат в тъмница, като строго заповядал на стражите да не му дават никаква друга храна и питие, освен идоложертвени, та принуден от глад и жажда, да вкуси от тях. Стражите строго изпълнявали заповедта на императора: донасяйки му всеки ден храна и питие от идолските жертви, ги предлагали на светеца в тъмницата. Но идвайки сутринта на другия ден, те намирали всичко цяло, тъй като светият мъченик не искал даже да гледа тези идоложертвени ястия, като гнусна мерзост, и дълги дни оставал без храна и питие, непрестанно молейки се на Бога; светецът се веселял духом, като че пребивавал на някое богато пиршество, защото се хранел с благодатта на Светия Дух.

Междувременно Траян чрез слугите си питал пазачите: вкусва ли Иакинт храна и питие от жертвите, или не. Пазачите отвръщали:

- Той дори и с пръст не докосва това, което му носят, но оставайки без храна и питие, се радва и възнася молитви към своя Бог.

Като изслушал това, Траян се разгневил на стражите, предполагайки, че някой е донасял на Иакинт друга храна, и ги заплашил със смърт. Но те с клетва засвидетелствали, че при светеца не е влизал никой; те уверявали, че внимателно са пазили тъмницата, не позволявайки на никого даже да се приближи до нея.

Когато настъпил тридесет и осмият ден от стоенето на мъченика в тъмницата, един от стражите по задължение влязъл в тъмницата, носейки идоложертвено, което да предложи на мъченика. И ето, видял в тъмницата неизказана светлина и два ангела, стоящи близо до светия мъченик, единият от които покривал с пресветла одежда тялото на светеца, а другият полагал на главата му чуден венец.

Стражът силно се изплашил, хвърлил това, което носел, изтичал при императора и му съобщил какво е видял. Императорът не повярвал на разказаното и предполагайки, че това са някакви измамни видения под действие на вълшебство, решил да предаде Христовия страдалец на още по-жестоки мъки.

След два дни Траян седнал в общественото съдилище, заповядал да изведат затворника и казал:

- Да видя дали ще му помогне Христос, дали ще го освободи от ръцете ми?

Но когато слугите на императора влезли в тъмницата, намерили юношата починал в Господа, видели и пресветли ангели, приели вид на юноши и стоящи около тялото; те държали в ръцете си свещи, и в това време тъмницата се изпълнила с неизказана светлина и благоухание. Обзети от страх, слугите побегнали и съобщили на императора за видяното.

Изпълнен със срам и гняв, императорът изпратил множество слуги да изнесат тялото на починалия. Те не видели нищо друго освен мъртво тяло, което изнесли от тъмницата. Тогава императорът заповядал да изнесат честното тяло на мъченика извън града и да го хвърлят на пусто място, за да бъде изядено от зверовете, кучетата и птиците; при това наредил на стражите да стоят наблизко, за да не дойдат християни и тайно да го вземат оттук.

Така тялото на светия мъченик лежало дълго време, без да получи никаква вреда, защото го пазел ангел Божий.

Веднъж през нощта на един честен презвитер на име Тимотей, родственик на мъченика, се явил ангел и му заповядал да вземе тялото. Презвитерът, заедно с някои

вярващи от неговия дом, с настъпването на нощта отишли на това пустинно място. Тъй като никой не му пречел, той взел светото тяло, положил го във вътрешните покои на своя дом, обвивайки го с чиста плащеница, напоена с аромати. Тук презвитерът всеки ден палел кандило и кадял тамян.

След това презвитер Тимотей, като преживял още няколко години и времето на смъртта му наближило, поверил мощите на светия мъченик на една честна, свята по живот и почтена по възраст вдовица. Тя с радост приела това безценно съкровище, пазела го при себе си с чест и също така всеки ден палела кандило и кадяла; от светите мощи излизало силно благоухание и изпълвало къщата. Тази жена не казвала нищо на никого за светите мощи, тъй като целият град служел на идолите; само тя и дъщеря ѝ денем и нощем със сълзи се молели при мощите на Христовия мъченик.

След много време, когато тази вдовица се приближила към края на живота си, се случило един от знатните мъже да загуби зрението си вследствие на болки в главата. Болният не виждал светлина в продължение на цяла година и не могъл да получи никаква помощ от лекарите. Светият мъченик Иакинт, който му се явил насън, му казал:

- Човече! Искаш ли да се излекуваш от болестта си и да се изцелиш от слепотата си?

- Кой си ти, който ми казваш това? - попитал болният явилия се.

- Аз - отговорил светецът - съм лекарят на всякакви недъзи, Христовият раб Иакинт.

- Умолявам те - продължил болният, - вземи цялото имущество, което притежавам, само ми върни зрението, тъй като, стоейки в тъмнина, много скърбя и страдам.

- Ще те изцели даром - отговорил му свети Иакинт - моят Бог, само направи това, което ще ти кажа, а именно: изпрати в моята родина, в кападокийския град Кесария, моето тяло, положено в земята при вдовицата, която живее близо до тебе; помажи очите си с елей от кандилото, горящо при ковчега ми, и тогава ще прогледнеш.

Този мъж, като повярвал на видяното насън, станал от леглото си, отишъл с придружител в дома на вдовицата и ѝ съобщил за явяването и заповедта на мъченика. Тогава вдовицата, като го въвела във вътрешните покои, където лежало тялото на светеца, му дала елей от кандилото; когато мъжът помазал ослепелите си очи с този елей, той веднага прогледнал, но се забавил да изпълни заповяданото му от светеца.

След известно време мрак отново покрил очите му и той ослепял. Тогава пак се отправил с придружител към мощите на светеца, молейки го за изцеление. При влизането си в къщата, където почивали мощите на светеца, той чул глас свише, който му казвал:

- Който се е поругавал, сега сам е поруган.

Тогава той паднал пред мощите на светеца и казал:

- Дарувай ми да прогледна, угодниче Божий, и аз незабавно ще изпълня това, което си ми заповядал!

След това станал и отново помазал очите си с елей от кандилото, и отново прогледнал вече напълно и свършено, защото се отворили не само телесните му очи, но и душевните: той повярвал в Христа и бил просветен със свето Кръщение.

По това време споменатата вдовица вече била починала; тогава новопросветеният християнин взел ковчега с мощите на светеца, запечатал го и го изпратил с надеждни хора в

Кесария Кападокийска; при това той заповядал на хората да пуснат мулетата (носещи ковчега) сами, когато се приближат към града: - там, където спрат, там трябва да бъдат положени мощите, защото такава била волята на светеца.

Когато изпратените с мощите хора се приближили към град Кесария и се намирали близо до портите, наречени Севастиански, те пуснали мулетата да вървят сами. Без да ги води никой, животните се приближили към дома, в който се родил мъченикът. Но по това време родителите му вече били починали. Тогава всички вярващи, намиращи се в този град, се събрали, преизпълнени с голяма радост по случай пристигането на мощите на мъченика при тях; след това с чест ги положили в този дом в мраморен ковчег, прославяйки нашия Господ Иисус Христос. Христовият мъченик Иакинт починал в Рим в третия ден на месец юли, измъчван с глад и жажда, но насищан с вяра, с молитва и с благодатта на Светия Дух - по време, когато над нечестивите властвал Траян, а над християните царувал нашият Господ Иисус Христос, на Когото се отдава слава с Отца и Светия Дух, сега и в безкрайни векове. Амин.

Тропарь мученика Иакинфа

глас 4

Мученик Твой, Господи, Иакинф/ во страдании своем венец прият нетленный от Тебе, Бога нашего:/ имеяй бо крепость Твою,/ мучителей низложи,/ сокруши и демонов немощный дерзости:/ того молитвами/ спаси души наша.

Кондак, глас 6:

Древо жизни посреде души своея, веру Твою Христе, стяжавый Твой мученик, едемского рая честнейший бысть, древо прелести змиевы погубив дерзновенно духом, венчася

слагоу твою, многонилостиве.

(Като придоби дървото на живота в душата си, чрез вяра в Теб, Христе, Твоят мъченик се оказа по-честен от Едемския рай, и като потъпка с духа си дървото на змийската прелест, се увенча с Твоята слава, многонилостиви.)

Житие на преподобния наш отец Александър, основател на първата обител на незаспиващите († ок. 430 г.)

Светият преподобен наш отец Александър се родил в Азия. Бидейки още млад, той дошъл в Константинопол, за да получи образование, където, след като учил дълго време, придобил значителни познания в

науките. Като достигнал зряла възраст, постъпил на военна служба и впоследствие бил военачалник. В свободното си от служебни дела време обичал да чете Божественото Писание, защото бил добродетелен, честен, постоянен, богобоязлив и украсен с целомъдрие и въздържание. Прочитайки Ветхия и Новия Завет, той задълбочил мисълта си в евангелските думи, изречени от пречистите Христови уста: “ако искаш да бъдеш съвършен, иди, продай имота си, и раздай на сиромаси; и ще имаш съкровище на небето; па дойди и върви след Мене”. Размишлявайки за това и твърдо вярвайки в Христовите думи, той започнал да продава именията си, които, при високото му служебно положение, били много, и полученото за тях да раздава на бедните и нуждаещите се, а сам вече имал твърдото

намерение да се отрече от света и от всичко светско и да стане подражател на Христа.

Той чул, че в Сирия живеят свети мъже, водещи богоугоден живот в киновии, и пожелал да отиде там. Като се отказал от званието на военачалник, оставил приятелите, дома и робите си, и отхвърлил всяка житейска грижа, отишъл в Сирия. Той дошъл в киновията, в която авва бил преподобният Илия, и помолил този отец да го приеме в числото на монашествашите братя. Причислен към лика на монасите, той прекарал четири години в тази киновия, ревностно изпълнявал всички възложени му послушания и освен това се упражнявал в пост, в денонощна молитва и в четене на книги. Повече от всичко желяел да проникне в смисъла на Давидовите псалми; да разбере силата на всеки стих от псалмите. Когато не разбирал, питал опитните за неясното и усърдно се молел на Бога да просвети разума му за разбиране на Божествените Писания, което и получил по благодатта на Светия Дух, така че впоследствие, при четенето на Божието слово, той вече намирал пълно услаждане и умиление в сърцето си. Виждайки, че във всички киновии братята имат излишна грижа за храна и дрехи, той си спомнил евангелските Христови слова, които забраняват излишната грижа за храна, питие и облекло, и даже повеляват да не се грижим за утрешния ден. Той бил твърдо и непоколебимо уверен, че благият Промислител Господ, хранещ птиците и обличащ полската трева, няма да остави без Своята грижа работещите за Него, че Той е силен и да ги нахрани, и да ги облече, ако те търсят първо Царството Божие и Неговата правда. Въодушевен от такива мисли, преподобни Александър взел намиращото се при него Евангелие, отишъл с него при авва Илия и му казал:

- Отче, истинно ли е всичко, което е написано в Евангелието?

Като чул такъв въпрос, преподобни Илия се удивил и в смущение си помислил, че питащият го е прелъстен от някакво неверие от дявола. Не отговаряйки нищо на въпроса, той седнал и склонил глава, а в това време при него дошли братя.

- Братя - казал им преподобният Илия, - да се помолим за нашия брат Александър, паднал в мрежите на врага.

И като станал, произнесъл молитва със сълзи, а след това се обърнал към Александър и му казал:

- Откъде е дошъл у тебе този съмнителен помисъл, че не вярваш в написаното в светото Евангелие?

- Не че аз не вярвам, отче - отговорил му Александър, - а само питам всичко ли, написано в светото Евангелие, е истинно?

- Наистина, всичко е истинно - отговорили му всички братя - и в това не може да има никакво съмнение.

Тогава Александър им казал:

- Ако всичко написано е истинно, защо тогава не го изпълняваме?

- Невъзможно е за немощния човек да изпълни всичко - отговорили му братята.

След такъв отговор Александър се разгорял духом и смятайки за нищо предишния си живот, прекаран в несвършено изпълнение на евангелските думи, решил да отиде в пустинята, за да може там да живее по-удобно според казаното в Евангелието. Като измолил благословение от преподобния Илия и с любов се простил с братята, той тръгнал с упование на Господа, без да носи със себе си нищо, освен светото Евангелие. Седем години той прекарал в пустинята,

нямайки грижа за нищо земно. Как бил хранен, по благия Божий промисъл, ще се открие в това, което предстои да разкажем.

След изтичането на седемгодишното пребиваване в пустинята преподобният Александър узнал, че недалече от мястото, където се намира, има едно селище, в което живеят служещи на бесовете идолопоклонници. Разгорял се от ревност по Бога, той отишъл в него и запалил един идолски храм. Като видели това, жителите се стекли към горящото в пламъци капище и там намерили преподобния Александър. Той не се отдалечил от запаленото от него капище, но нарочно чакал да се съберат жителите идолопоклонници, защото не искал да скрие от тях какво е направил. Когато започнали да го питат за запалването на храма, Александър си признал и казал, че той го е запалил. Като чули това, се нахвърлили върху него и искали да го убият, но Бог пазел Своя раб. Някои от жителите не били съгласни с убийството на Александър и затова не допусkali нахвърлящите се върху него, но настоявали виновният за подпалването да бъде предаден на градския съд. По-късно, като се поуспокоили, светецът издигнал глас и казал:

- О, хора! Разберете своето заблуждение, познайте истината, избавете себе си от вечното осъждане, възвестявам ви Царството Небесно!

И започнал като апостол да им проповядва словото на спасението. Някои слушали неговото учение, а други не искали да се вслушват в думите му и го отвели в градския съд. Градоначалник тогава бил Равул. Слушайки от устата на преподобния проповядваното Божие учение, той дълго му противоречал, стремейки се да го оспори със своите езически книги и да изплаши светеца с мъчения. Накрая, като се убедил, че преподобният е кротък по нрав и премъдър в

отговорите си и че проповядваното от него учение е непобедимо, Равул не му причинил никакви неприятности. Напротив, Господ устроил така, че градоначалникът го поканил при себе си, за да беседва с него насаме, и преди всичко го попитал:

- Кажи ми истината, на какво основание вие, християните, така презирате своя живот?

На този въпрос преподобният отговорил на Равул:

- Не е така, както казваш, ние не презираме живота си, но се стараем да се съхраним безсмъртни във вечни векове. Истинският живот се заключава в това, да живееш вечно, а да живееш само временно - не е живот, а смърт. Този временен, смъртен живот ние презираме заради бъдещия вечен, безсмъртен живот, защото така ни е казано: "който е изгубил душата си" в този век, във вечния живот "ще я запази".

На това Равул му казал:

- А вие къде се надявате да бъдете след прекратяването на земния живот?

Свещецът започнал да му проповядва за Царството Небесно и за вечните блага, приготвени за праведните. Казаното от светеца изглеждало като басня на неверния езичник, но въпреки това още повече му се искало да слуша новото за него учение и той питал още за началото на светата вяра. Тогава преподобният, поучавайки го в Богопознанието и разкривайки му Божието добросърдечие към хората, започнал да разказва за Господните дела от самото сътворение на света до кръста и доброволната Христова смърт, до възкресението и преславното възнесение на небето. Денем и нощем продължавала беседата им и събеседниците не се докоснали нито до храна, нито до пиене, и даже нямали желание за сън. Когато станало дума за

свети пророк Илия, как по неговите думи небето се заключило и как по молитвите му върху жертвите слязъл огън, какъвто не могли да измолят от своите идоли Вааловите жреци, Равул, слушайки това, се смеел и казвал:

- Всички тези ваши християнски басни са измислици. Съветвам те да направиш полезното: принеси заедно с нас жертви на нашите богове; те са милостиви и ще ти простят това, че поради незнание си ги прогонил и оскърбил, запалвайки храма им.

Светецът казал:

- Ако действително са богове тези, които ти наричаш богове, то защо при пророк Илия не са послушали своите жреци, когато цял ден са викали към тях, и не са свалили огън от небето върху жертвите? А Божият раб Илия сам и само веднъж се помолил на нашия единствен, живеещ на небесата Бог, и начаса слязъл огън от небето и изгорил не само дървата и жертвата, но и водата, и камъните, и самата земя, а след това паднал огън свише и върху тези петдесетници, които искали да хванат пророка, и ги изгорил заедно с войниците им.

Равул се засмял и казал:

- Ако това наистина е станало, то и ти, който наричаш себе си раб на твоя Бог, направи същото. Ето, пред нас има много тръстика и слама, помоли се на своя Бог, както Илия, да слезе огън от небето и да изгори всичко това. Тогава и аз ще кажа, че няма друг Бог, освен Този, в Когото вярват християните.

Светецът казал:

- Първо ти се помоли на твоите богове, нека те направят това.

Равул отговорил:

- Аз нямам нито сила, нито дръзновение пред моите богове, помоли се ти на своя Бог.

Тогава свети Александър, като си спомнил, че според Евангелските думи “всичко е възможно за вярващия”, с твърда вяра и упование на Бога застанал на молитва и още щом издигнал ръцете си нагоре и започнал да се моли, начаса от небето слязъл огън върху тръстиката и сламата и ги изгорил. Като видял това, Равул изпаднал в голям ужас и се боял да не падне огън и върху него и да го изгори, както петдесетниците при пророк Илия. И Равул извикал с висок глас:

- Наистина, велик е християнският Бог!

И искал да разкаже за това чудо на народа, но светецът строго му забранил да разказва на когото и да било. И Равул мълчал за това, скривайки го в себе си, докато бил жив преподобният. След смъртта му открил това чудо пред епископи и монаси, потвърждавайки с името Божие истинността на казаното.

След извършеното чудо градоначалникът Равул прекарал цяла седмица неотлъчно до преподобния, за поучение в истините на вярата и наставление на истинния път на спасението, а след това го помолил да го просвети и със свето Кръщение, тъй като приближавал пресветлият ден на светата Пасха. Но ненавистникът на човешкото спасение, дяволът, искал да попречи на изпълнението на това свято дело и вложил в Равул мисълта да приеме свето кръщение не в града, а в църквата, която се намирала извън града. С него тръгнали и много от гражданите заедно с жените и децата си. Когато пристигнали в църквата, видели една страшно беснуваща девица. Равул се изплашил и казал:

- Не искам да бъда християнин. Тази девица е наказана от боговете за това, че е приела християнската вяра. Боя се да не

се случи нещо подобно и с мене.

Като казал това, той излязъл от църквата и искал да се върне обратно. Но светецът го задържал и казал:

- Защо се поддаваш на дяволското изкушение? Тази девица е наказана за греховете си, по Божие допущение. Тя е обещала пред Бога да запази чистотата на девството си, но не е спазила обещанието си и поради това страда от бесовете, бидейки предадена на сатаната, за да се спаси душата. А че това е истина, отиди сам при девицата и я попитай.

Равул се приближил до бесноватата и от нея самата чул гръмогласно признание за греховете, за които Бог е допуснал сатаната да влезе в нея и да я измъчва. След това Равул оставил всяко съмнение и помолил да бъде кръстен. Когато се кръстил и излязъл от светата купел, бялата одежда, която, по християнски обичай била приготвена за него заради кръщението, се оказала покрита от горе до долу с червени кръстове в окръжности, сякаш нарисувани от художник. Всички се удивили на това чудо, а дошлите с Равул мъже и жени поискали свето Кръщение и за себе си. Свети Александър, желаейки да се увери, че те наистина вярват в Христа, им казал:

- Трябва да докажете вярата си. Ще отидем в града и ако някой от вас има идоли в дома си, нека ги изнесе в центъра на града, да ги строши със собствените си ръце, и след това ще се удостои със свето Кръщение.

Всички се съгласили да изпълнят това и като дошли в града, изнесли от домовете си множество идоли и ги разбили, след което и целият град бил просветен със свето кръщение. Преподобният останал още известно време и утвърждавал новокръстените в светата вяра. Когато видял, че вече са се утвърдили в благочестието и благодарил на Бога за това, казал

на Равул:

- Досега сте били хранени с мляко, а сега трябва да се храните и с твърда храна. Ако някой от вас иска да бъде съвършен в християнския живот, нека послуша Христовите думи. Той казва: "продайте си имотите и дайте милостиня. Пригответе си... съкровище на небесата, което да се не изчерпя"... търсете царството Божие, и всичко това ще ви се придаде".

Равул, като чул това, казал:

- Не мога да бъда такъв съвършен християнин. Ако всичко продам и раздам, тогава кой ще храни многото ми домашни и как без грижи мога да придобия това, което е нужно за живота? Ако искаш да ме увериш в това, покажи ми на дело, че поне един ден можеш да изхраниш мене и всичките ми домашни, без да се грижим за това. Не зная как ще можеш да го направиш, когато ти самият си беден и нямаш с какво да изхраниш и себе си и за един ден. Ако не можеш да направиш това в града, то какво ще правиш в пустинята, когато оставим всичко и тръгнем след тебе?

Светецът, имайки твърдо упование на Бога, решително казал:

- Вземи домашните си и ако искаш, и приятелите, и познатите си, и ги води през целия ден в каквато ти е угодно отдалечена от хората пустиня; и аз ще бъда с вас; не носете със себе си хляб, даже и най-малко парче, нито каквато и да е друга храна. Ако Бог не ви насити, както някога израилтяните в пустинята, тогава няма и да вярвате на думите ми.

Равул се съгласил. Когато настъпило утрото, той взел със себе си домашните си и приятелите си и отишъл в една непроходима пустиня заедно с преподобни Александър,

желаейки да види на дело изпълнението на думите на преподобния. Цял ден вървели и вече настъпил единадесетият час, когато спрели на едно място между две планини, към които отникъде нямало никаква следа. И свети Александър по обичая си започнал да извършва своето вечерно пеене, а Равул и спътниците му, вече изтощени от глад, мислели какво ще ядат. Когато светецът завършил молитвата си, те видели един прост селянин, идващ към тях, който водел след себе си добичета, тежко натоварени с чували, висящи от двете им страни, в които имало чисти и топли хлябове и всякакви плодове. И преподобният казал на Равул:

- Приемете тази храна и не бъдете неверни, а верни.

Те с радост приели донесеното и Равул, удивлявайки се заедно с другарите си, казал:

- Откъде в тази пустиня се появи човек с такава храна? Ние, които вървим цял ден, едва успяхме да стигнем дотук, а той трябва да е излязъл от дома си в полунощ, за да дойде в този час на това място. А ако е излязъл в полунощ, защо тези хлябове са топли и сега, сякаш току-що са извадени от печта?

Удивлявайки се така, те попитали дошлия при тях:

- Откъде и кой те изпрати тук?

- Изпрати ме вашият Господар, за да не бъдете гладни - отговорил им дошлият.

Когато искали да кажат още нещо на човека, той станал невидим, заедно с всички дошли с него животни, защото това бил ангел Божий в образа на прост човек. Ужас обзел всички и тогава повярвали на думите на преподобния, а още повече на Христовите думи, че работещият на Господа не трябва да се грижи за нищо, но във всичко да се уповава на Божия Промисъл. След това, като благодарили на Бога, те яли и

пренощували тук, а на другия ден се върнали в града. След това чудо можело да се разбере с какво се хранел преподобният Александър седем години, по време на пребиваването си в пустинята, нямайки никаква грижа за житейското. След чудото градоначалникът Равул много се укрепил и вече без всякакво колебание пожелал да се упражнява в богомислие. Най-напред той се отказал от своята длъжност, след това започнал да продава имуществото си и със съгласието на жена си и дъщерите си (а син нямал) да раздава на бедните, оставяйки си само част от него, с която да се препитава. Жена му и дъщерите му устроили манастир и като послужили в него на Бога от цялото си сърце, Му угодили, а Равул, след като раздал всичко, което имал, и освободил робите си, отишъл в пустинята, от която след няколко години бил взет и поставен за епископ на град Едеса. Дълго време преживял в светителски сан и като светлина просвещавал своето паство. Но да се върнем към разказа за преподобния Александър.

Той, като виждал града, който просветил със светата вяра, процъфтяващ, по Божиата благодат, и преуспяващ, се веселял в душата си, но сърцето му отново го теглело към пустинята. Гражданите искали да го направят свой епископ и го умолявали за това. Когато той не се съгласил и искал тайно да си отиде, те денем и нощем пазели около градските порти, за да не изпуснат своя отец и учител. Но преподобният, както някога свети апостол Павел, бил спуснат през стената в кош от някои от учениците си и се отдалечил в пустинята на многожеланото от него безмълвие. Вървял два дни из пустинята и срещнал по пътя си жилище на разбойници. Те го хванали и го завели при своя началник. Преподобният със своите Боговдъхновени слова не само укротил свирепия и зверонравен вожд на разбойническата шайка, но и довел до умиление жестокото му сърце, така че той повярвал в Христа и

след няколко дни бил просветен със свето Кръщение. Като го кръстил, преподобният го попитал:

- Какво искаше мислено от Бога преди кръщението?

- Исках - отговорил му кръстеният - Господ след очистването на греховете ми в купела на кръщението, по-скоро да вземе душата ми от мене.

- Това, което искаше, ще се изпълни - му казал светецът.

В осмия ден, когато новокръстеният, след очистването си в светата купел, умил греховете си с много сълзи на истинно покаяние, се преставил в Господа. Като видели това, и другите разбойници се присъединили към светата вяра и приемайки кръщение, започнали да водят живот в съкрушено покаяние, а не след дълго и самото им жилище било превърнато в манастир, в който се подвизавали разбойниците, които се отрекли от света и станали ревностни монаси. Преподобният живял известно време с тях и като установил монашески устави и им поставил опитен началник, се отдалечил в най-дълбоката пустиня, радвайки се за спасението на човешките души. Вървял два дни и стигнал до Ефрат. Като преминал реката, той намерил едно дърво, във вътрешността на което имало много голяма кухня, и избрал нея за свое местопребиваване. Денем ходел из планините и пустинните дебри, а нощем се връщал на това място. Не е нужно да питаме с какво се е хранел, след като, както беше казано, в пустинята измолил хляб от Бога за Равул и спътниците му. На това място живял дълго. По Божие внушение, при него започнали да идват братя и да се заселват наоколо, желаейки да подражават на равноангелното му житие. Преподобният живял тук в продължение на двадесет години. През това време била устроена много голяма киновия, в която се събрали множество братя. Тук имало до четиристотин братя от различни страни - от Гърция, Рим, Сирия и Египет. Бог събрал

такова стадо и го поверил на добрия пастир - преподобния Александър. Но кое било най-удивителното? Такова голямо множество братя, при съвсем малко грижи за храна и облекло, всеки ден имало всичко в пълно изобилие. И те нищо не оставяли за другия ден, а всичко раздавали на идващите при тях бедни и странници. Божият промисъл всеки ден изпращал храна на Своите раби. Тази киновия била първата, в която бил установен нов, никъде несъществуващ преди, устав на незаспиващите. В началото преподобни Александър установил братята да идват в църквата за славословие на Бога седем пъти в денонощието, по думите на пророка, който е казал: “седем пъти на ден Те прославям за съдбите на Твоята правда”. След това, обръщайки внимание на други думи на същия пророк: “блажен е оня човек, който размишлява върху Господния закон денем и нощем”, преподобният размислял възможно ли е човек на дело да изпълни думите на пророка, така че и денем, и нощем непрестанно и неуморно да се поучава в Божия закон чрез славословие. Ако, казал той, това не би било възможно, то Светият Дух не би го изрекъл чрез устата на пророка. И пожелал да учреди в своята киновия такъв чин, според който в църквата, и денем, и нощем да има непрестанно и неуморно псалмопение. Ако, казал той, това не е възможно за един човек в келията поради немоцта на плътта, то е възможно да се извършва в църквата от мнозина, сменящи се по часове. Той размислял така в себе си, но не смееел да започне такова дело без известие от Бога. И като си спомнил Христовите думи: “Искайте, и ще ви се даде... хлопайте, и ще ви се отвори”, той започнал усърдно да моли Господа да Му яви Своего откровение: угодно ли Му е неговото намерение и ще Му бъде ли приятен такъв чин, според който както ангелите на небесата, така и хората на земята, пребиваващи в монашески чин в неговата киновия, в църквата, която е земно небе, винаги, денем и нощем, да прославят Бога с псалмопение. За това преподобният се молел три години,

многократно изнурявайки себе си с усилен пост.

Накрая Сам Господ му се явил и казал:

- Започни желаното от тебе - то Ми е угодно.

Преподобният казал за явяването на Господа на някои от най-духовните от своите братя, но и на тях го казал не от свое име, уподобявайки се в този случай на свети апостол Павел, който говори за себе си: "зная един човек, който беше грабнат и отнесен до трето небе". След това преподобният пристъпил към устройването на желания и благословен от Бога чин. Той разделил братята на двадесет и четири смени според броя на часовете на деня и нощта, и всеки трябвало да се явява в часа на своята смяна на мястото за пеене. За пеене били определени Давидовите псалми; било установено да се пеят по стихове, на два лика, без да се бърза, с изключение на времето, в което се извършвали обичайните църковни служби. По време на извършването на тези служби новоучреденият чин на псалмопение се прекъсвал. Така в църквата на киновията и денем, и нощем непрестанно славословели Бога, поради което и самата тази киновия започнала да се нарича обител на незаспиващите. Преподобният установил при псалмопението и брой на поклоните за всеки ден, според броя на прощаванията, с който Господ заповядва да прощаваме на съгрешилият - седемдесет пъти по седем, тоест четиристотин и деветдесет. Освен това установил след края на всяка църковна и манастирска служба и след всяка работа да произнасят: "Слава във висините Богу, и на земята мир, между хората по благоволение". След като установил такъв чин в своята обител, преподобният размислял какво още е потребно, за да се угоди на Бога. И като си спомнил псаломските думи: "беззаконните ще науча на Твоите пътища, и нечестивите към Тебе ще се обърнат", решил, че трябва да се грижи не само за своето спасение, но и за другите, и особено за живеещите в нечестие.

И тъй като в тези страни тогава идолопоклонството било силно, той замислил да изпрати там някои от братята да проповядват Христа. За това дело избрал седемдесет от най-знаещите и особено ревностни за светата вяра, според числото на тези Христови ученици, за които свети евангелист Лука пише: “Господ избра и други седемдесет ученици и ги разпрати пред Себе Си по двама за всеки град и място”. Като ги избрал и се помолил за тях, Христовият подражател ги изпратил двама по двама в околните идолопоклоннически села. Божията благодат им помагала по молитвите на преподобния отец. И не били напразни трудовете им: те обърнали към Христа много от езичниците.

След изтичането на двадесет години от пребиваването му на река Ефрат, преподобният, виждайки своята киновия напълно благоустроена и чина на незаспиващите в нея утвърден, както и всички устава на постническото житие, се развеселил духом и благодарил на Господа. След това, подтикнат от голяма ревност за спасението на човешките души, той поискал да отиде в персийската земя, където езическото нечестие било дълбоко вкоренено. След като избрал за това пътуване сто и петдесет души от братството, а другите поверил на опитния старец Трофим, поставяйки го за игумен и давайки на братята мир и благословение, с избраните от него братя преминал от другата страна на Ефрат и през пустинята се отправил към персийските предели, без да вземе със себе си нищо освен свещените книги. И по пътя той и братята не прекратявали непрестанното псалмопение на два лика, както и в църквата, със смени по часове, и денем, и нощем. Желаяйки да изпита търпението на своите спътници, той ги водел през пустинята, където не могло да се намери никаква храна, освен диви ягоди, с които им предоставил да се хранят в установеното време. Някои по-нетърпеливи започнали да роптаят, както някога израилтяните срещу Моисей. Те казвали на преподобния:

- Ти ни доведе в тази пустиня, за да ни умориш от глад.

И вече замисляли тайно да се върнат в обителта. Те се оказали тридесет души. Прозирайки помислите им по Божие откровение, преподобният ги изобличил в маловерие и им заповядал да се върнат назад, а на другите казал с висок глас:

- Вярвайте ми, братя, че днес Господ ще ни изпрати богата храна и ще посрами неверието.

Накрая се приближили границите на персийската земя, където били построени от гръко-римските царе неголеми, но укрепени градове, в които имало и войска за защита от неверните. Когато преподобният с братята наближавали тези градове, неочаквано по Божий промисъл към тях дошли военачалници от тези градове, наречени трибуни, с достатъчно хляб и друга храна, и помолили светеца да посети градовете им и да ги просвети, защото в тях живеели много служители на бесовете. Като вкусил с благодарност от храната и отпратил в киновията тези, които се оказали маловерни и нетърпеливи, светецът посетил градовете и с Божия помощ за кратко време обърнал всички към Христа с евангелската проповед. В един от тези градове не искали да приемат неговото учение за милостинята и щедрото даване. Богатите му казали:

- Ти си дошъл да ни направиш бедняци.

Затова преподобният си отишъл, а Бог ги наказал с бездъждие. Три години не валил дъжд над земята им, докато не съзнали греха си. Започнали да търсят преподобния; като го намерили в Антиохия, те го умолявали да им прости греха. След като се разкажали, на четвъртата година силен дъжд напоил земята и имало голямо изобилие на земните плодове и обръщане на души към Господа. Пътувайки през пустинята, преподобният дошъл в един град, наречен Палмир, построен

още от Соломон. Жителите на този град, макар и да се наричали християни, били от иудеите и още се придържали към ветхия закон. Като видели приближаващия се към тях Александър с братята, те затворили градските порти.

- Кой - казвали те - може да нахрани такова множество монаси? - и не ги пуснали при себе си.

Но преподобният благодарил на Бога и казал:

“- По-добре да се уповаваме на Господа, отколкото да се надяваме на човек”. Братя, не бъдете малодушни! Неочаквано за нас ще ни посети Бог.

И действително: когато се отдалечили на известно разстояние от този град, неверните, живеещи недалече оттук, на които Господ предразположил сърцата, излезли да ги посрещнат с хляб и всякакви земни блага и ги нагостили богато. Оттук преподобният се отправил към Антиохия. Така Бог насочвал пътя му за полза на мнозина. И когато наближил Антиохия, изпълнявайки чина на обичайното непрестанно псалмопение, за неговото пристигане узнал епископът на този град Теодот, а името на Александър вече навсякъде било прославлено и почитано. Дяволът подбудил някои зли и завистливи хора, които наклеветили преподобния и братята пред епископа, че всичко, което правят - и поста, и молитвите, го вършат лецемерно, за суетна слава и за показ пред човеците. Епископът, приемайки лъжливата клевета, без да разсъди, изпратил много от своите слуги заедно с тези клеветници да ги прогонят с безчестие, но воден от преподобния Александър, честният лик земни ангели вече влязъл в града с обичайното псалмопение. Изпратените от епископа ги срещнали и нападнали като разбойници, и като ги хванали, много и жестоко ги били, и ги извели извън града, а на преподобни Александър, като на техен началник, нанесли още повече рани и безчестие. Преподобният и братята се

радвали, че са се удостоили да пострадат невинно. Той знаел, че това се е случило по действие на дявола, за да възпрепятства доброто дело и ползата от него за мнозина. Преподобният се възпламенил духом и отново тайно през нощта влязъл с братята в града; и като намерил тук стари, изоставени бани, в тях извършвал своето псалмопение. На другия ден епископът узнал за това. Макар и гневът му още да не бил преминал, той вече се скланял към милост, боейки се не само от Бога, но и от народа, защото всички граждани на Антиохия се радвали на пристигането на Александър, когото смятали за велик пророк и силно се гневели на епископа за причиненото от него безчестие и рани на преподобния отец и братята. Накрая сам епископът се умилил и благословил Александър и братята да останат в града. И изоставените бани станали жилище за тях. Но след немного време гражданите, с благословение и разрешение на епископа, издигнали църква за преподобния и устроили манастир. След това мнозина от народа, преставайки да посещават своите църкви, се събирали на църковно пение при преподобния Александър, за да слушат и неговите медоточиви слова, с които поучавал идващите при него. Душата на всеки от тях горяла от любов към преподобния и всеки ден донасяли всичко, което било нужно за него и за братята. Но те приемали храна само веднъж на ден след деветия час, а останалото раздавали на бедните и нищо не оставяли за другия ден. Бог постоянно им изпращал храна и всичко необходимо от милостивите хора, обичащи бедните. След време преподобният поискал да има при своята обител болница и странноприемница и след като измолил благословение от епископа, ги устроил според желанието си. Макар че той самият нямал нищо, богатите му предоставяли всичко от своите съкровища; всички с радост му давали каквото поиска и винаги с усърдие вършели всичко каквото им каже. Преподобният сам се грижел за болните, сам служел на странниците, давайки им всичко необходимо от полученото от

Боголюбивите хора, предразполагани от Бога към благотворителност. Болните изцелявал чрез възлагане на ръцете си, а те прославяли Бога, вършещ чудеса чрез него. Преподобният забелязал, че епископът не постъпва в делата си според своето звание; видял, че не по правда постъпват и градският началник, и другите важни сановници и бидейки проникнат от ревността на Илия, и в същото време преизпълнен с кротост, безстрашно и смело ги изобличавал, учейки ги на правда от словото Божие. Той бил учител и наставник на всички. Но не на всички била приятна такава ревност, особено на началстващите. Също и някои от духовенството, макар и да се удивявали на добродетелния му живот, силно го ненавиждали и настройвали епископа срещу него. Затова от епископа бил изпратен при преподобния един злобен иподякон на име Малх заедно с много слуги, за да го изгони от града. Като дошъл, Малх с ярост ударил светеца по лицето и казал:

- Махни се от този град, нечестиви!

А преподобният, като незлобив агнец, в отговор му казал кротко само евангелските думи:

“- Името на слугата беше Малх”.

И когато иподякон Малх и дошлите с него слуги искали да нанесат на преподобния още по-голямо оскърбление и да го изгонят от града, в това време се стекъл народ и се надигнал голям смут; защото всички защитавали светия отец и неговите братя, така че Малх и тези, които били с него, едва могли да се спасят от народното вълнение. Гневът на епископа се разгорял още по-силно и той се посъветвал с градоначалника, който също бил разгневен срещу светеца. След това, тайно от народа, през нощта, хванали преподобния от обителта и го прогонили в Халкида; разпръснали и братята, и всички се разбягали кой накъдето могъл. След като минало известно време,

преподобният Александър отново бил върнат в Антиохия, защото всички антиохийски граждани скърбели за него и роптаели срещу епископа и градоначалника. Но преподобният, не намирайки братята си, сам не пожелал да живее тук и имал намерение да си отиде. Като узнали за това, гражданите пазели при портите, боейки се да не излезе, защото имали голяма любов към него и желаели да остане да живее при тях. А преподобният, решил да напусне Антиохия, сменил монашеските си одежди с груба дреха и облечен като просяк, излязъл от града през нощта. Вървял няколко дни и стигнал до Киринтийската киновия. В нея той видял същия чин, какъвто установил в своята киновия на река Ефрат, удивлявайки се и предполагайки, че някой от учениците му е пренесъл този чин тук, благодарил на Бога за това, че Той и в тази страна е показал плодовете на трудовете му. Когато братята узнали, че това е Александър, много се зарадвали на идването му при тях, защото името му било прославяно навсякъде и те отдавна желаели да го видят.

Като прекарал известно време в тази киновия, преподобният отишъл в Константинопол. Бог го призовал там за спасение на мнозина. С него тръгнали и двадесет и четирима братя от тази киновия. Като дошъл в Константинопол, той се поселил при църквата на свети Мина и при него започнали да се събират братя. За немного години се събрали триста братя от различни народности - гърци, римляни, сирийци. Така тук била устроена голяма обител и в нея бил установен чинът на незаспиващите. Всичко потребно, по Божий промисъл, било доставяно на обителта, както ще видим по-нататък. Някои от знатните хора, слушайки и виждайки този беден, и заедно с това свободен от всяка грижа живот на монасите, упражняващи се само в прославяне на Бога и денем, и нощем, и негрижещи се за нищо земно, даже и за утрешния ден, нарочно изпратили в тази обител мъже, които да прекарат там няколко дни и да

наблюдават откъде монасите получават храна всеки ден. Преподобният Александър, узнавайки духом за това намерение, в присъствието на изпратените мъже казал на един от своите ученици:

- Иди и доведи човека, който стои при манастирските порти.

Братът тръгнал и видял един човек с голяма кошница, пълна с бели и чисти хлябове, и го довел с хлябовете при отца. Преподобният започнал да го пита пред всички: кой е той и откъде е донесъл хлябовете? Питал го не защото сам не знаел - за него нямало нищо скрито от Бога, но за да засрами маловерните, които дошли да изпитват как живеят монасите и с какво се хранят. Попитаният заговорил:

- Аз съм хлебопродавец. Когато днес изваждах хлябовете от пещта, ми се яви един светоносен мъж, висок на ръст и прекрасен на вид и ми даде заповед: занеси тези хлябове на рабите на Всевишния. Ужасен, аз му казах: не зная къде да ги занеса. А той каза: върви след мене, и аз тръгнах след него. Като ме доведе до вратите на тази обител, той стана невидим.

Преподобният станал и въздал благодарност на Бога, и на всички станала известна вярата му в Бога и великият Божий промисъл за него. Преподобният притежавал такава прозорливост, че знаел всичко, което правели братята, и даже помислите им. Когато било необходимо, той насаме изобличавал съгрешенията и отечески изправял съгрешаващите. Грижел се и за болните и поставил четирима от братята да им служат, и им наредил всеки ден да приготвят топли напитки за тези, за които било необходимо поради болестта им. И служещите изпълнявали това. Един ден се случило, по Божия воля, за да се покаже твърдата вяра на преподобния в Бога, служещите да забравят да приготвят топла напитка за болните. Като видял това духом и извикал един от служещите, преподобният го попитал защо не са

стоплили напитката, но той, имайки намерение да скрие постъпката си от прозорливия отец, му казал, че нямат дърва. А преподобният му казал:

- Защо сутринта не ми каза за дървата? Нима ме изпитваш? Впрочем върви: напитката вече се е стоплила.

Като дошъл в болницата, братът наистина намерил котела пълен и кипящ без огън. И всички се удивили на това чудо и на вярата на преподобния.

По това време Христовата църква била смущавана от Несториевата ерес и врагът разпространил слух сред народа, че преподобни Александър е еретик, защото тогава на благочестието гледали като на ерес, а ереста смятали за благочестие, тъй като тогава мнозина били еретици, както и сам патриархът Несторий. Преподобният Александър бил доведен на съд при зловерните и бидейки попитан за ереста, в която бил невинен, той им отговорил с думите от псалома:

“- Князете седят и се наговарят против мене, а Твоят раб размишлява за Твоите наредби. Твоите откровения са моя утеха, (и Твоите устави) - мои съветници”.

Когато им казвал това, се появил един бяс и завикал: “Защо ме мъчиш без време” и след това станал невидим. След казаните думи от псалома светецът не отговарял нищо повече на тези, които го изпитвали, но свел поглед надолу, оставал безгласен, като агне пред стрижещите. Съдиите се разгневили и го изгонили. Когато сред народа слугите на сатаната искали да го уловят и да му причинят зло, той, бидейки защитен от Божия покров, преминал невредим сред тях и стигнал до своята обител, в която били възнесени много молитви за него от братята. След това врагът отново се въоръжил срещу него и настроил против него еретиците, които вече не само него, но и мнозина от братята измъчвали и с окови, и с тъмница, и с

побои, но всичко това приготвяло на преподобния преславен венец, а на врага посрамване. Когато преминала еретическата буря, преподобният прекарал останалото време от живота си в мир и като угодил на Бога и привел много души към спасение, отишъл при Господа в дълбока старост, подвизавайки се в монашество петдесет години, и бил погребан с чест. На гроба му ставали чудеса: хората получавали изцеление от всякакви болести по молитвите на преподобни Александър, по благодатта на нашия Господ Иисус Христос, на Когото с Отца и Светия Дух подобава чест, слава, брагодарение и поклонение сега и винаги и във вечни векове. Амин.

Страдание на светите мъченици Мокий и Марк (IV в.)

Тези свети мъченици били хванати и предадени на епарха Максимиан, който в началото ги уговарял да принесат жертва на идолите, а след това започнал да ги заплашва със смърт. Когато ги водели към жертвеника, едно малко дете ходело пред тях и им пречело да вървят. За това езичниците го хванали и започнали да го бият с ремък, при което му нанесли сто и десет жестоки удара. Тогава детето казало на епарха:

- Епарх! Ти ме учиш на лошо.

Светите мъченици отказали да принесат жертва на идолите, оставайки твърди във вярата в Христа и изповядването ѝ, и главите им били отсечени с меч. Към мястото на смъртното наказание след свети Мокий вървели неговата жена и децата му и плачели, но той им казал да не плачат, а главата на свети Марк, след като бил посечен, получила неговата жена.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}